Καυχόμαστε στις θλίψεις γιατί γνωρίζουμε πως η θλίψη παράγει υπομονή (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 20 Δεκεμβρίου, 2011

Λόγος Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου στο Αποστολικό ρητό που λέγει: "Και όχι μόνο αυτό αλλά και καυχόμαστε στις θλίψεις γιατί γνωρίζουμε πως η θλίψη παράγει υπομονή" (Ρωμ. 5, 3)

Είναι βέβαια κουραστικό στο γεωργό το να ζέψει τα βόδια, να σύρει το άροτρο, ν' ανοίξει το αυλάκι και να ρίξει τους σπόρους, να υποφέρει την κακοκαιρία και να υπομένει το ψύχος, να κατασκευάσει γύρω-γύρω τάφρο και να αντιμετωπίσει το υπερβολικό νερό που κατακλύζει τους σπόρους, να κάμει πιο ψηλές τις όχθες των ποταμών και ν' ανοίξει μέσα στη γη βαθύτερα αυλάκια. Αλλά τα επίπονα αυτά έργα που είναι γεμάτα από μόχθο γίνονται ελαφρά και πάρα πολύ εύκολα, όταν ο γεωργός, προσδοκώντας τα αγαθά, δει τα στάχυα μεστωμένα και το δρεπάνι ακονισμένο, το αλώνι γεμάτο δεμάτια και τον καρπό ώριμο να μεταφέρεται στο σπίτι του με πολλή χαρά. Έτσι και ο κυβερνήτης ενός πλοίου περιφρονεί τα άγρια κύματα και την κακοκαιρία και πολλές φορές τη μανιασμένη θάλασσα και τους άστατους άνεμους, και ξέρει να υποφέρει τις τρικυμίες στα πελάγη και τα μακρινά ταξίδια, όταν σκέπτεται τα φορτία και τα εμπορικά λιμάνια και αναλογισθεί τον άπειρο πλούτο που προέρχεται άπ' αυτά. Το ίδιο και ο στρατιώτης υποφέρει τα τραύματα και δέχεται σύννεφο τα βέλη, υπομένει την πείνα, το ψύχος, τα μακρινά ταξίδια και τους κινδύνους στην παράταξη, σκεπτόμενος τα τρόπαια και τις νίκες και τα στεφάνια που προέρχονται άπ' αυτά.

Αλλά για ποιο λόγο τα θυμήθηκα αυτά ή τι μου χρειάζονται αυτά τα παραδείγματα; Θέλω από εδώ να σας προτρέψω για την ακρόαση και να σας παρηγορήσω για τους **ιδρώτες υπέρ της αρετής**. Γιατί, αν ο καθένας άπ' αυτούς που αναφέρθηκαν θεωρεί το κουραστικό ελαφρό εξ αίτιας της ελπίδας για τα μελλοντικά, και όταν μάλιστα αυτά, κι αν ακόμα κανείς μπορέσει να τα επιτύχει, τελειώνουν και χάνονται μαζί με την παρούσα ζωή, πολύ περισσότερο πρέπει εσείς να υπομένετε την ακρόαση για την πνευματική διδασκαλία και να υποφέρετε με γενναιότητα και την παράταξη και τους ιδρώτες για την αιώνια ζωή. Σ' εκείνους είναι αβέβαια αυτά που ανήκουν στην πρόσκαιρη ελπίδα, και πολλές φορές με την προσδοκία μόνο των αγαθών έτσι τελείωσαν τη ζωή τους, αφού χάρηκαν βέβαια τις ελπίδες, αλλά δεν άγγιξαν τους

καρπούς των έργων αυτών, και μάλιστα αφού υπέφεραν γι' αυτά τα πιο φοβερά πράγματα.

Εννοώ το εξής μ' αυτό που λέγω, ύστερα από τους πολλούς εκείνους κόπους και ιδρώτες που καταβάλλει πολλές φορές ο γεωργός, μερικές φορές την ώρα ακριβώς που ακόνιζε το δρεπάνι και ετοιμαζόταν για το θερισμό, επειδή έπεσε ερυσίβη ή πολλές ακρίδες η υπερβολική βροχή ή κάποια άλλη συμφορά εξ αιτίας της ακαταστασίας των ανέμων, γύρισε με άδεια χέρια στο σπίτι του, και τον κόπο βέβαια τον υπέμεινε όλον, **έχασε όμως τον καρπό της ελπίδας**. Επίσης και ο κυβερνήτης του πλοίου ενώ χαιρόταν για το μεγάλο φορτίο και με πολλή ευχαρίστηση είχε ανοίξει τα πανιά και είχε διασχίσει πολύ πέλαγος, πολλές φορές σ' αυτή την είσοδο των λιμανιών ή επειδή έπιασε κάποια θύελλα ή επειδή έπεσε σε κάποιον ύφαλο και σκόπελο ή επειδή κτυπήθηκε από κάποια άλλη απροσδόκητη τέτοια συμφορά, έχασε όλο το φορτίο και μόλις έσωσε γυμνό το σώμα του ύστερα από τους άπειρους εκείνους κινδύνους. Έτσι και ο στρατιώτης, αφού παρατάχθηκε πολλές φορές σε άπειρους πολέμους και απέκρουσε τους αντιπάλους και νίκησε τους εχθρούς ενώ περίμενε τη νίκη, πέθανε χωρίς ν' απολαύσει κανένα αγαθό από τους κόπους του και τους κινδύνους.

Τα δικά μας όμως δεν είναι τέτοια. Γιατί και τις ελπίδες έχουν σταθερές και βέβαιες και δεν τελειώνουν μαζί με την πρόσκαιρη αυτή ζωή, αλλά μεταφέρονται στην αθάνατη και μακάρια εκείνη και αιώνια ζωή, και όχι μόνο δεν παθαίνουν κακό από την ακαταστασία των άνεμων και από απροσδόκητες περιστάσεις, άλλ' ούτε από τον ίδιο τον θάνατο δε διαλύονται. Και εξ αιτίας των ελπίδων αυτών θα μπορούσε να δει κανείς και σ' αυτά τα συνηθισμένα ακόμα να λάμπει ο καρπός τους και να είναι πολλή και μεγάλη η αμοιβή τους. Γι' αυτό και ο μακάριος Παύλος βροντοφώναζε λέγοντας· και όχι μόνο αυτό, **αλλά και καυχόμαστε στις θλίψεις**. Σας παρακαλώ ας μην προσπεράσουμε επιπόλαια αυτό που λέχθηκε. Άλλ' επειδή, δεν ξέρω πως, πάλι ο λόγος μας οδήγησε στο λιμάνι τού καλού κυβερνήτη Παύλου, ας εντριφήσουμε στη φράση αυτή, που είναι βέβαια μικρή, αλλά πλούσια σε διδάγματα αρετής.

Τι λοιπόν σημαίνει άραγε αυτό που λέχθηκε και τι μας υποδήλωσε λέγοντας και όχι μόνο αυτό, αλλά και καυχόμαστε στις θλίψεις; Λίγο, αν θέλετε, ας φέρουμε το λόγο της διδασκαλίας πιο πάνω και θα δούμε τη μεγάλη σαφήνεια και τη δύναμη των νοημάτων να μας γεννιέται από εκεί. Αλλά το σώμα ας μην κάμνει κανέναν μαλθακό και ας πάρει σε σας η επιθυμία της πνευματικής ακρόασης τη θέση της δροσιάς. Γιατί ο λόγος μας είναι για τη θλίψη και για την επιθυμία των αιώνιων αγαθών, για την υπομονή και για την αμοιβή που προέρχεται άπ' αυτά σε όσους δεν αποθαρρύνονται. **Τι λοιπόν σημαίνει το όχι μόνο αυτό;** Γιατί αυτός που το είπε δείχνει πως προηγουμένως μας ανέφερε και πολλά άλλα αγαθά και μαζί μ' εκείνα προσθέτει και αυτό που προέρχεται από τις θλίψεις. Γι' αυτό και έλεγε ο ίδιος· και όχι μόνο αυτό, αλλά και καυχόμαστε στις θλίψεις. Και για να γίνει σαφέστερο αυτό,

δείξτε για λίγο υπομονή, αφού θα κάνω μακρότερη τη διδασκαλία με το λόγο.

Αφού λοιπόν το θειο κήρυγμα αναγγέλθηκε από τους αποστόλους, και περιήλθαν όλη την οικουμένη σπέρνοντας το λόγο της ευσέβειας και **ξερριζώνοντας** εντελώς την πλάνη, **καταργώντας** τους πατροπαράδοτους νόμους των ασεβών και διώχνοντας κάθε παρανομία, καθαρίζοντας τη γη και προτρέποντας να απομακρύνονται από τα είδωλα, τους ναούς, τους βωμούς και όλα εκείνα τα πανηγύρια και τις τελετές και να γνωρίζουν καλά τον ένα και μοναδικό Θεό των όλων και να περιμένουν τις μελλοντικές ελπίδες· παράλληλα μιλούσαν για τον Πατέρα και τον Υιό και το άγιο Πνεύμα, φιλοσοφούσαν για την ανάσταση και κήρυτταν για τη βασιλεία των ουρανών εξ αιτίας όλων αυτών άναψε τότε φοβερός πόλεμος, και μάλιστα ο πιο τυραννικός άπ' όλους τους πολέμους, όλα ήταν γεμάτα θόρυβο και ταραχή και εξεγέρσεις, όλες οι πόλεις και όλος ο λαός και τα σπίτια και η κατοικημένη και η ακατοίκητη γη, επειδή διασαλεύονταν οι παλαιές συνήθειες και κλονιζόταν η προηγούμενη αντίληψη που τόσο πολύ είχε επικρατήσει και εισάγονταν καινούρια δόγματα για τα οποία κανείς δεν άκουσε ποτέ. Μαζί μ' αυτά οι βασιλείς αγρίευαν και οι άρχοντες δυσανασχετούσαν, οι πολίτες ταράζονταν και οι αγορές γέμιζαν θόρυβο, τα δικαστήρια γίνονταν αυστηρά, ξίφη γυμνώνονταν και όπλα ετοιμάζονταν και οι νόμοι απειλούσαν.

Γι' αυτό επιβάλλονταν τιμωρίες και ποινές και απειλές και κινούνταν εναντίον τους όλα μαζί τα θεωρούμενα από τους ανθρώπους δεινά. Τα πράγματα της οικουμένης δεν ήταν καθόλου καλύτερα από θάλασσα μανιασμένη που προκαλεί φοβερά ναυάγια, αφού ο πατέρας αποκήρυσσε τότε το παιδί του για την ευσέβεια, η νύφη διαφωνούσε με την πεθερά, τα αδέλφια χωρίζονταν, οι κύριοι αγανακτούσαν εναντίον των δούλων, η φύση σχεδόν επαναστατούσε εναντίον του εαυτού της, και ο πόλεμος δεν ήταν μόνο εμφύλιος αλλά και συγγενικός, προσβάλλοντας κάθε σχεδόν σπίτι. Γιατί ο λόγος μπαίνοντας σαν μαχαίρι και κόβοντας το άρρωστο από το υγιές προκαλούσε παντού μεγάλη αναστάτωση και φιλονεικία και από παντού έκαμε να σηκώνονται άπειρες ενοχλήσεις και μάχες εναντίον των πιστών. Έτσι άλλοι οδηγούνταν σε φυλακές, άλλοι σε δικαστήρια, άλλοι στο δρόμο που οδηγούσε στο θάνατο. Άλλων δημεύονταν οι περιουσίες, άλλοι έχαναν και την πατρίδα και πολλές φορές και τη ζωή τους ακόμη, και από παντού τους περιστοίχιζαν πυκνότερα από τις νιφάδες τα κακά. Από μέσα μάχες, από έξω φόβοι, από τους φίλους, από τους ξένους, άπ' αυτούς που συνδέονταν μεταξύ τους με συγγένεια.

2. **Αυτά λοιπόν βλέποντας ο μακάριος Παύλος**, ο παιδαγωγός της οικουμένης, ο δάσκαλος των ουράνιων δογμάτων, επειδή το δεινά ήταν κοντά και γίνονταν μπροστά στα μάτια τους, ενώ τα αγαθά βρίσκονταν μόνο στις ελπίδες και τις υποσχέσεις, δηλαδή η βασιλεία των ουρανών, η ανάσταση και η απόκτηση των αγαθών εκείνων που ξεπερνούν κάθε νου και λόγο· επειδή τα καμίνια και τα τηγάνια και τα ξίφη και οι τιμωρίες και οι κάθε είδους ποινές και θάνατοι δεν ήταν στις

ελπίδες, αλλά δοκιμάζονταν από τον καθένα, ενώ εκείνοι που επρόκειτο ν' αγωνισθούν εναντίον αυτών μόλις είχαν προσχωρήσει στην πίστη από τους βωμούς και τα είδωλα και τις απολαύσεις και τη μέθη, χωρίς να έχουν μάθει παλαιότερα να σκέπτονται τίποτε το υψηλό για την αιώνια ζωή, αλλά να προσηλώνονται περισσότερο στα παρόντα, και ήταν φυσικό πολλοί άπ' αυτούς να δειλιάζουν και να παραλύουν και ν' αποθαρρύνονται καθώς πολιορκούνταν κάθε ημέρα, κοίταζε τι κάμνει ο κοινωνός των απόρρητων πραγμάτων και πρόσεχε τη σοφία τού Παύλου. **Συνέχεια τους μιλάει για τα μελλοντικά**, φέρνει τα βραβεία ενώπιον τους και τους δείχνει τα στεφάνια, προετοιμάζοντας και παρηγορώντας αυτούς με τις ελπίδες των αιώνιων αγαθών.

Και τι λέγει; Σκεπτόμαστε πραγματικά πως τα παθήματα της παρούσας ζωής δεν αξίζουν όσο η δόξα που θα μας αποκαλυφθεί στο μέλλον. **Τι λοιπόν μου αναφέρεις, λέγει, τραύματα και βωμούς και δημίους και τιμωρίες, και λιμούς και δημεύσεις και φτώχεια και δεσμά και αλυσίδες; ανάφερε όλα όσα θέλεις από εκείνα που θεωρούνται από τους ανθρώπους δεινά και τίποτε δε λέγεις άξιο μ' εκείνα τα έπαθλα και τα στεφάνια και τις αμοιβές.** Γιατί τα πρώτα τελειώνουν μαζί με την παρούσα ζωή, ενώ τα δεύτερα στον ατέλειωτο αιώνα δεν έχουν τέλος· και τα πρώτα παρέρχονται αφού είναι πρόσκαιρα, ενώ τα δεύτερα παραμένουν παντοτινά και είναι μαζί με μας αγέραστα. Αυτό ακριβώς το πράγμα υπονοώντας και άλλου έλεγε, η προσωρινή ελαφρή θλίψη μας, περιορίζοντας με την ποσότητα την ποιότητα και παρηγορώντας με το χρόνο το βάρος των θλίψεων.

Επειδή λοιπόν τα τότε συμβαίνοντα ήταν ως προς τη φύση τους βαριά και ενοχλητικά, περιορίζει την ενόχλησή τους με την προσωρινότητα τους, λέγοντας· η προσωρινά ελαφρή θλίψη μας προετοιμάζει σε μας σε υπερβολικά μεγάλο βαθμό αιώνιο βάρος δόξας, αφού δε στοχεύουμε σ' αυτά που φαίνονται, αλλά σ' εκείνα που δε φαίνονται, γιατί όσα φαίνονται είναι πρόσκαιρα, ενώ όσα δε φαίνονται είναι αιώνια. Και πάλι υψώνοντας αυτούς στην έννοια τού μεγέθους των τότε αγαθών παρουσιάζει την ίδια την κτίση να πάσχει και να στενάζει μαζί μας για τα παρόντα κακά και να επιθυμεί πάρα πολύ τα μελλοντικά, επειδή είναι πολύ καλά, λέγοντας έτσι γιατί και η κτίση στενάζει και πάσχει μαζί μας μέχρι σήμερα.**Για ποιο λόγο στενάζει; για ποια αίτια πάσχει;** Επειδή προσδοκά τα μελλοντικά εκείνα αγαθά και επιθυμεί τη μεταβολή προς το καλύτερο. Γιατί και αυτή, λέγει, η κτίση θ' απελευθερωθεί από την υποδούλωση της στη φθορά για να μπει στην ελευθερία της δόξας των τέκνων τού Θεού.

Όταν όμως ακούσεις πως στενάζει και πονάει, να μη νομίζεις ότι είναι λογική, αλλά μάθαινε την ιδιαιτερότητα της Γραφή. Γιατί, όταν θέλει ο Θεός ν' αναγγείλει κάτι μεγάλο και καλό στους ανθρώπους με τους προφήτες, κάνει και αυτά τα άψυχα να αισθάνονται το μέγεθος των θαυμάτων που γίνονται. Και δεν το λέγει επειδή

αισθάνεται η κτίση, αλλά για να μπορέσει να παραστήσει το μέγεθος των θαυμάτων άπ' αυτά που συμβαίνουν στους ανθρώπους. Αυτό λοιπόν και μείς συνηθίζουμε να λέμε, όταν συμβεί κάτι από τα απροσδόκητα, ότι αυτή η πόλη έγινε κατηφής, αυτό το έδαφος έγινε σκυθρωπό. Και στην περίπτωση των αγώνων που είναι φοβεροί και έχουν άγρια διάθεση το ίδιο ακριβώς θα μπορούσε να πει κανείς, ότι και αυτά τα θεμέλια τον τράνταξαν, κι αυτές οι πέτρες τον τρόμαξαν όχι γιατί πραγματικά οι πέτρες τον τρόμαξαν, αλλά για να μπορέσουν να παραστήσουν την υπερβολική αγριότητα της καρδιάς του και την οργή του.

Γι' αυτό ακριβώς και ο θαυμάσιος προφήτης Δαβίδ, αναφέροντας τα αγαθά που είχαν συμβεί στους Ιουδαίους και την ευχαρίστηση που τους γεννήθηκε από την απελευθέρωση τους από την Αίγυπτο, έλεγε κατά την έξοδο τού Ισραήλ από την Αίγυπτο, των απογόνων τού Ιακώβ από λαό βάρβαρο, έγινε η Ιουδαία τόπος αγιασμού του και ο Ισραήλ εξουσία του· η θάλασσα είδε **και υποχώρησε, ο Ιορδάνης γύρισε προς τα πίσω**, τα όρη σκίρτησαν σαν κριάρια και τα βουνά σαν αρνιά προβάτων, γιατί σημειώθηκε εκεί η παρουσία τού Κυρίου. Και αυτό πουθενά δεν το άκουσε κανείς να έγινε. Γιατί η θάλασσα και ο Ιορδάνης γύρισαν προς τα πίσω με το πρόσταγμα τού Θεού, ενώ τα όρη και τα βουνά δε σκίρτησαν, αλλά, όπως είπα παραπάνω, θέλοντας να παραστήσει την υπερβολική ευχαρίστηση και την ανακούφιση που υπήρξε σ' αυτούς από την κακοποίηση που είχαν πάθει οι Αιγύπτιοι, έλεγε ότι και αυτά τα άψυχα σκιρτούσαν και πηδούσαν από χαρά για τα καλά που είχαν συμβεί σ' αυτούς. Όπως και όταν θέλει ν' αναγγείλει κάτι λυπηρό που προέρχεται από την αμαρτία μας λέγει, θα πενθήσει το κρασί, θα πενθήσει και το αμπέλι· και άλλου, οι δρόμοι της Σιών πενθούν. Αλλά λέγει ακόμη ότι δακρύζουν και τα άψυχα. Τείχη της θυγατέρας Σιών χύστε δάκρυα, λέγει. Εξάλλου και την ίδια τη γη και την Ιουδαία την παρουσιάζει να πενθεί και να μεθάει από τη λύπη, όχι γιατί αισθάνονται τα στοιχεία αυτά, αλλά, όπως είπα παραπάνω, γιατί κάθε προφήτης ήθελε να παρουσιάσει τα άφθονα αγαθά που μας χορηγεί ο Θεός και τις πολλές τιμωρίες που μας επιβάλλονται από τη δική μας κακία. **Γι' αυτό λοιπόν και ο μακάριος Παύλος παρουσιάζει και αυτός την κτίση να στενάζει** και να πονάει, για να μπορέσει να παρουσιάσει το μέγεθος των δωρεών τού Θεού που θα λάβουμε ύστερα άπ' αυτά.

3. Άλλ' όλα αυτά, λέγει, είναι σε ελπίδες, ενώ ο μικρόψυχος και ταλαίπωρος άνθρωπος, που τώρα απαλλάχθηκε από την ειδωλολατρία και δε γνωρίζει να φιλοσοφεί για τα μελλοντικά, δε διορθώνεται πολύ μ' αυτά τα λόγια, αλλά ζητάει και στην παρούσα ζωή να βρεθεί κάποια παρηγοριά. Γι' αυτό ακριβώς και ο σοφός αυτός δάσκαλος και που γνωρίζει τα πάντα, δεν παρηγορεί μόνο από τα μελλοντικά αγαθά, αλλά διδάσκει και από τα παρόντα καλά. Και πρώτα λέγει τα αγαθά που έχουν χορηγηθεί στην οικουμένη, που δεν βρίσκονται στις ελπίδες και την προσδοκία, άλλ' αποτελούν πραγματικότητα και τα απόλαυσαν οι άνθρωποι (και τα οποία είναι μέγιστη και σαφέστερη απόδειξη για τα μελλοντικά και ελπιζόμενα), αφού παρέτεινε

πολύ το λόγο για την πίστη και ανέφερε τον πατριάρχη Αβραάμ (που, αν και η φύση τού απαγόρευε να γίνει πατέρας, είχε ελπίδες και περίμενε και πείσθηκε ότι θα γίνει, γι' αυτό και έγινε), οδηγώντας μας άπ' αυτό στο ότι δεν πρέπει ποτέ να παρασυρόμαστε από την ασθένεια των λογισμών, αλλά με το μέγεθος της πίστης να ανορθωνόμαστε και να στεκόμαστε ψηλά και να έχουμε υψηλό φρόνημα. Υστερα άπ' αυτά λέγει και το μέγεθος των αγαθών που έχουν ήδη χορηγηθεί.

Και ποια είναι αυτά; Ότι τον Υιό του, λέγει, το μονογενή, τον γνήσιο, τον αγαπητό, αυτόν ο Θεός τον έδωσε για μας τους αγνώμονες δούλους του, και, ενώ ήμασταν φορτωμένοι με άπειρα αμαρτήματα και πιεζόμασταν από τόσο πολλά φορτία πλημμελημάτων, όχι μόνο μας απάλλαξε από τα αμαρτήματα, αλλά και μας δικαίωσε, χωρίς να προστάξει τίποτε δυσάρεστο, ούτε κουραστικό, ούτε ενοχλητικό, αλλά **ζητώντας από μας μόνο πίστη**· και μας δικαίωσε, και μας έκαμε αγίους και μας κατέστησε υιούς τού Θεού και μας ανέδειξε κληρονόμους της βασιλείας και μας έκαμε συγκληρονόμους τού Μονογενούς Υιού του, και υποσχέθηκε ανάσταση και αφθαρσία σωμάτων και κατάληξη μαζί με τους αγγέλους, που ξεπερνάει κάθε λόγο και νου, και τη διαμονή στους ουρανούς και τη συναναστροφή μαζί του˙ και ακριβώς γι' αυτό έχυσε ήδη άφθονη τη χάρη τού αγίου Πνεύματος και μας απάλλαξε από την κατοχή τού διαβόλου και μας έσωσε από τους δαίμονες και κατάργησε την αμαρτία και εξαφάνισε την κατάρα και έσπασε τις πύλες τού άδη και άνοιξε τον παράδεισο, στέλνοντας για τη σωτηρία μας όχι άγγελο, ούτε αρχάγγελο, αλλά τον ίδιο το Μονογενή του, όπως λέγει με τον προφήτη˙ όχι απεσταλμένος, ούτε άγγελος, αλλά ο ίδιος ο Κύριος μας έσωσε.

Αυτά δεν είναι πιο λαμπρά από άπειρα στεφάνια; ότι δηλαδή αγιασθήκαμε, ότι δικαιωθήκαμε; ότι αυτό έγινε με την πίστη; ότι ο μονογενής Υιός τού Θεού κατέβηκε από τους ουρανούς για μας; ότι ο Πατέρας έδωσε για μας τον αγαπημένο του; ότι δεχθήκαμε άγιο Πνεύμα; ότι αυτό έγινε με κάθε ευκολία; ότι απολαύσαμε ανείπωτη χάρη και δωρεά; Αφού λοιπόν τα είπε αυτά και τα δήλωσε όλα πολύ σύντομα, πάλι στην ελπί-δα κατέληξε το λόγο. Γιατί, αφού είπε, εφόσον λοιπόν δικαιωθήκαμε επειδή πιστέψαμε, έχουμε ειρήνη με το θεό με τη μεσολάβηση τού Κυρίου μας Ιησού Χριστού, ο οποίος μας οδήγησε με την πίστη σ' αυτή τη χάρη, στην οποία στεκόμαστε, πρόσθεσε και καυχόμαστε για την ελπίδα συμμετοχής μας στη δόξα τού Θεού.

Αφού λοιπόν είπε αυτά που έγιναν και αυτά που θα γίνουν στο μέλλον το ότι δηλαδή δικαιωθήκαμε και το ότι ο Υιός θυ-σιάσθηκε για μας και το ότι αυτός μας οδήγησε στον Πατέρα και το ότι απολαύσαμε χάρη και δωρεά και απαλλαχθήκαμε από τα αμαρτήματα και το ότι έχουμε ειρήνη με το θεό και το ότι μετέχουμε στο άγιο Πνεύμα, αυτά ανήκουν στα όσα έχουν γίνει, ενώ τα μελλοντικά ήταν η δόξα εκείνη η απόρρητη, πράγμα που και αυτό πρόσθεσε λέγοντας, στην οποία στεκόμαστε, και καυχόμαστε για την ελπίδα της συμμετοχής μας στη δόξα τού Θεού· κι επειδή η

ελπίδα, όπως είπα παραπάνω, δεν είναι πολύ ικανή να ορθώσει και να σηκώσει το μικρόψυχο ακροατή, γι' αυτό πρόσεχε τι κάνει πάλι και κοίταξε τη δύναμη τού Παύλου και τη φιλόσοφη σκέψη του. Γιατί άπ' αυτά που φαίνονται να λυπούν και ν' ανησυχούν και να ταράζουν τον ακροατή, άπ' αυτά τα ίδια ξαναπλέκει τα στεφάνια της παρηγοριάς και της καύχησης.

Αφού λοιπόν όλα αυτά τα ανέφερε, στη συνέχεια προσθέτει λέγοντας· **δε λέγω μόνο αυτά, που είπα, το ότι δηλαδή αγιασθήκαμε, το ότι δικαιωθήκαμε, το ότι αυτό έγινε με το Μονογενή του, το ότι απολαύσαμε χάρη, ειρήνη, δωρεά, άφεση αμαρτημάτων και κοινωνία τού άγιου Πνεύματος, ότι αυτό έγινε με κάθε ευκολία και χωρίς κόπους και χωρίς ίδρωτες, ότι με την πίστη μόνο, ότι έστειλε το μονογενή Υιό του, ότι άλλα έδωσε και άλλα υποσχέθηκε, όπως δόξα ανείπωτη, αφθαρσία, ανάσταση σωμάτων, αγγελική κατάληξη, τη συναναστροφή με το Χριστό, τη διαμονή στους ουρανούς· γιατί όλα αυτά τα παρέστησε με το να πει, και καυχόμαστε για την ελπίδα της συμμετοχής μας στη δόξα τού Θεού.**

Δε λέγει λοιπόν αυτά μόνο που έγιναν και που θα γίνουν, αλλά και αυτά που φαίνονται στους ανθρώπους λυπηρά, δηλαδή τα δικαστήρια, τις συλλήψεις, τους θανάτους, τις απειλές, τους λιμούς, τα βασανιστήρια, τα τηγάνια, τα καμίνια, τη λεηλασία, τους πολέμους, τις πολιορκίες, τις μάχες, τις εξεγέρσεις, τις φιλονεικίες, και αυτά τα τοποθετεί στη θέση της δωρεάς και των κατορθωμάτων. Γιατί δεν πρέπει μόνο για εκείνα που έχουν λεχθεί να χαιρόμαστε και να αγαλλιόμαστε, αλλά και γι' αυτά πρέπει να καυχόμαστε, όπως όταν λέγει· χαίρομαι τώρα που υποφέρω για σας και αναπληρώνω στη σάρκα μου εκείνο που λείπει στα παθήματα τού Χριστού. Είδες ψυχή δυνατή και σκέψη υψηλή και φρόνημα σταθερό, που δεν καυχιέται μόνο για τα στεφάνια, αλλά που ευχαριστιέται και για τα αγωνίσματα; που δε χαίρεται για τις αμοιβές, αλλά που καμαρώνει και για τους αγώνες; που δεν ευφραίνεται για τις ανταποδόσεις, αλλά που καυχιέται και γι' αυτό το παγκράτιο;

Γιατί μη μού λέγεις τη βασιλεία των ουρανών, ούτε τα στεφάνια εκείνα τα αμάραντα, ούτε τα βραβεία, αλλά αυτά τα παρόντα, που έχουν θλίψη και μόχθο και ταλαιπωρία πολλή. Αυτά φέρε στη μέση και θα μπορέσω να δείξω ότι γι' αυτά πρέπει να καυχιέται κανείς πολύ περισσότερο. Γιατί στους αθλητικούς αγώνες τα αγωνίσματα έχουν τον κόπο, ενώ το στεφάνι την ευχαρίστηση· εδώ όμως δε συμβαίνει το ίδιο, αλλά και πριν τα στεφάνια τα ίδια τα αγωνίσματα προκαλούν μεγάλη καύχηση. Και για να μάθετε ότι αυτά έτσι πραγματικά έχουν, αναλογισθείτε τον κάθε άγιο της κάθε γενεάς, όπως λέγει, αδελφοί, πάρτε για παράδειγμα της κακοπάθειας και της υπομονής τους προφήτες, που μίλησαν στο όνομα τού Κυρίου.

Αλλά και αυτός ο ίδιος που μας πρότεινε τώρα αυτόν τον αγώνα και συγκρότησε το παρόν πνευματικό θέαμα, εννοώ τον Παύλο, αφού ανέφερε τις άπειρες εκείνες

ταλαιπωρίες τού κάθε άγιου, τις οποίες δεν είναι εύκολο τώρα να τις εξετάσουμε στο λόγο, προσθέτει λέγοντας, περιπλανήθηκαν ντυμένοι με προβιές και κατσικίσια δέρματα, έζησαν με στερήσεις, υπέφεραν θλίψεις και κακουχίες, εκείνοι για τους οποίους δεν ήταν άξιος ο κόσμος, και για όλα αυτά χαίρονταν. Και ακριβώς το ίδιο θα μπορούσε να δει κανείς, όταν μετά τη φυλακή και τις ύβρεις διώχνονταν, αφού είχαν μαστιγωθεί, και τι λέγει**; Οι απόστολοι έφυγαν από το συνέδριο χαρούμενοι γιατί αξιώθηκαν να κακοποιηθούν για χάρη τού ονόματος τού Χριστού**.

4. Αλλά βέβαια και στην εποχή μας έγιναν αυτά. Και αν θέλει κανείς, ας θυμηθεί αυτό που λέγω, το τι συνέβαινε δηλαδή στον καιρό των διωγμών. **Συλλαμβανόταν** μία παρθένα απαλή και άγαμη, που είχε σώμα πιο μαλακό από κερί. Έπειτα, αφού από παντού καρφωνόταν στο ξύλο, της τρυπούσαν τα πλευρά και τα ξέσχιζαν, και έτρεχε το αίμα προς τα κάτω, και σαν να παντρευόταν μάλλον και να καθόταν σε νυφικό θάλαμο, έτσι με όλον της τον πόθο υπέφερε όσα γίνονταν για τη βασιλεία των ουρανών και **στεφανωνόταν** στη διάρκεια αυτών των αγώνων. **Σκέψου πόσο μεγάλο ήταν να δει κανείς ένα τύραννο με στρατεύματα και ακονισμένα ξίφη και τόσο πολλά όπλα να νικιέται από μία κόρη**. Βλέπεις ότι και αυτή η θλίψη έχει πάρα πολύ μεγάλη καύχηση; Και βεβαιώνετε τα λεγόμενα εσείς. Γιατί, παρ' όλο που ακόμη οι μάρτυρες δεν απόλαυσαν τις αμοιβές, ούτε τα βραβεία και τα στεφάνια, αλλά διαλύθηκαν σε σκόνη και στάχτη, με κάθε προθυμία τρέχουμε όλοι μαζί στις τιμές τους και συγκροτούμε πνευματικό θέαμα και τους ανακηρύσσουμε νικητές και τους στεφανώνουμε και για τα τραύματα και για το αίμα, για τα βασανιστήρια και τις πληγές και τις θλίψεις εκείνες και τις στενοχώριες· τόσο μεγάλο καύχημα έχουν κι αυτές οι θλίψεις και πριν την αμοιβή.

Σκέψου δηλαδή πόσο μεγάλος ήταν ο Παύλος τότε που βρισκόταν στις φυλακές και οδηγούνταν σε δικαστήρια, πόσο περίβλεπτος, πόσο λαμπρός και περιφανής φαινόταν σε όλους, και μάλιστα σ' αυτούς που τον πολεμούσαν και τον εχθρεύονταν. **Και γιατί λέγω περίβλεπτος στους ανθρώπους αφού βέβαια και στους δαίμονες τότε ήταν περισσότερο φοβερός, όταν μαστιγωνόταν; Και όταν φυλακιζόταν, όταν ναυαγούσε, τότε έκανε τα πιο μεγάλα θαύματα,** τότε περισσότερο νικούσε τις αντίπαλες δυνάμεις. **Γνωρίζοντας λοιπόν καλά το κέρδος που γίνεται στην ψυχή από τις θλίψεις αυτές, έλεγε**· όταν είμαι αδύνατος, τότε πραγματικά είμαι δυνατός. Και έπειτα προσθέτει˙ γι' αυτό χαίρομαι για τις αρρώστιες, για τις ύβρεις, τις ανάγκες, τους διωγμούς και τα παθήματα, για να κατασκηνώσει σε μένα η δύναμη τού Χριστού.

Γι' αυτό και απευθυνόμενος σε κάποιους που διέμεναν στην Κόρινθο και είχαν μεγάλη ιδέα για τον εαυτό τους, ενώ καταδίκαζαν τους άλλους, περιγράφοντας το χαρακτήρα της επιστολής, έκρινε αναγκαίο εξ αίτιας αυτού να προσθέσει την εικόνα των κατορθωμάτων του, και αυτό όχι από τις θαυμαστές πράξεις, ούτε από τα

θαύματα, ούτε από την τιμή, ούτε από την άνεση, άλλ' από τις φυλακές και τα δικαστήρια και την πείνα και το κρύο και τους πολέμους και τις επιβουλές, λέγοντας σ' αυτούς το εξής: είναι υπηρέτες τού Χριστού; θα μιλήσω σαν τρελλός· εγώ είμαι με το παραπάνω. Και για να δείξει το παραπάνω και την υπεροχή του λέγει· σε κόπους πολύ περισσότερο, σε πληγές σε υπερβολικό βαθμό, σε φυλακίσεις περισσότερο, πολλές φορές κινδύνεψα και να θανατωθώ και τα επόμενα. **Αν πρέπει να καυχιέμαι, θα καυχηθώ για την αδυναμία μου.**

Βλέπεις αυτόν να καυχιέται γι' αυτά πολύ περισσότερο, παρά να υπερηφανεύεται για τα λαμπρά στεφάνια και γι' αυτό να λέγει, και όχι μόνο, αλλά καυχόμαστε ακόμη και στις θλίψεις; Τι σημαίνει όμως το όχι μόνο; Όχι μόνο, λέγει δε λυποψυχούμε όταν θλιβόμαστε και ταλαιπωρούμαστε, αλλά σαν να προοδεύουμε σε μεγαλύτερη τιμή και δόξα **καυχόμαστε περισσότερο για τα θλιβερά που μας συμβαίνουν**. Στη συνέχεια, αφού είπε πως από τις θλίψεις είναι πολύ μεγάλη η δόξα και η καύχηση και το στόλισμα, και η δόξα είναι ολοφάνερο ότι έχει και ηδονή, γιατί όπου υπάρχει ηδονή οπωσδήποτε υπάρχει και δόξα, και όπου υπάρχει τέτοια δόξα οπωσδήποτε υπάρχει και ηδονή· αφού λοιπόν έδειξε πως το να θλίβεται κανείς είναι λαμπρό και περίφημο και προκαλεί καύχηση, λέγει άλλο πολύ μεγάλο κατόρθωμά του και κάποιον καρπό πολύ μεγάλο και παράδοξο. Ας δούμε λοιπόν ποιος είναι αυτός. Γνωρίζοντας λοιπόν, λέγει, ότι η θλίψη παρέχει υπομονή, η υπομονή σταθερότητα, η σταθερότητα ελπίδα, και η ελπίδα δεν απογοητεύει.

Τι σημαίνει, γνωρίζοντας ότι η θλίψη παρέχει υπομονή; Αυτό έχει πολύ μεγάλο τον καρπό, αυτό κάνει πιο δυνατό εκείνον που θλίβεται. Γιατί, όπως από τα δένδρα αυτά που αναπτύσσονται στη σκιά και βρίσκονται σε απάνεμα μέρη, ενώ ακμάζουν στη μορφή, γίνονται πιο μαλακά και καχεκτικά, αφού βλάπτονται γρήγορα από κάθε φύσημα των ανέμων, ενώ αυτά που βρίσκονται στις κορυφές των πιο ψηλών βουνών και δέρνονται από πολλούς και δυνατούς άνεμους και υποφέρουν συνέχεια την ακαταστασία τού καιρού και κλονίζονται από φοβερότατες θύελλες και πλήττονται από πολύ χιόνι, γίνονται πολύ πιο δυνατά από κάθε σίδερο¯ και όπως επίσης τα σώματα που αφοσιώνονται σε πολλές και ποικίλες ηδονές και στολίζονται με απαλά ηδύματα και χρησιμοποιούν συνέχεια λουτρά και μύρα και απολαμβάνουν πολλών ειδών φαγητά πέρα από την ανάγκη τους, **γίνονται εντελώς άχρηστα** για τους αγώνες και τους κόπους προς απόκτηση της ευσέβειας, επειδή είναι υπεύθυνα για πολύ μεγάλη τιμωρία, **έτσι ακριβώς και οι ψυχές¯ εκείνες που περνούν ζωή χωρίς ταλαιπωρίες και είναι γεμάτες άνεση και προτιμούν να αισθάνονται ευχαρίστηση προς τα παρόντα αγαθά και διαλέγουν την ανάλγητη ζωή από το να θλίβονται, όπως θλίβονταν όλοι οι άγιοι, για την βασιλεία των ουρανών, επειδή γίνονται πολύ πιο μαλακές και πιο αδύνατες από κάθε κερί, πρόκειται να καταφαγωθούν από το αιώνιο πύρ**· εκείνες όμως που επιδόθηκαν σε κινδύνους και κόπους και ταλαιπωρίες και δοκιμάζουν θλίψεις εξ αιτίας του Θεού και αφοσιώνονται σ' αυτές, είναι πολύ πιο

σταθερές και πιο γενναίες από το ίδιο το σίδερο η το διαμάντι, λόγω τού ότι συνέχεια υποφέρουν, και γίνονται ανίκητες στους εχθρούς και αποκτούν κάποια ακαταμάχητη δύναμη υπομονής και ανδρείας.

Και όπως εκείνοι που για πρώτη φορά ανέβηκαν σε πλοίο αισθάνονται ναυτία και ίλιγγο, καθώς ταράζονται και θορυβούνται επειδή τους πιάνει αηδία και σκοτοδίνη, ενώ εκείνοι που πέρασαν πολλά και μεγάλα πελάγη και περιφρόνησαν άπειρα κύματα και άντεξαν συνεχή ναυάγια, με θάρρος επιχειρούν ένα τέτοιο ταξίδι, **έτσι ακριβώς και η ψυχή· υπομένοντας πολλούς πειρασμούς και αντέχοντας μεγάλες θλίψεις, αποκτά στη συνέχεια γνώση των κόπων και συνήθεια της καρτερίας, χωρίς να είναι δειλή, ούτε να τρομάζει εύκολα, ούτε να ταράζεται από τα λυπηρά που πέφτουν πάνω της, άλλ' από τη συνεχή άσκηση των όσων συμβαίνουν και τη συχνή μελέτη των όσων γίνονται υποφέρει με πολλή ευκολία όλα τα δεινά που έρχονται.** Αυτό λοιπόν δηλώνοντας ο σοφός αρχιτέκτονας της ουράνιας πολιτείας έλεγε, και όχι μόνο αυτό, αλλά καυχόμαστε ακόμη και στις θλίψεις· γιατί πριν από τη βασιλεία και τα ουράνια στεφάνια κερδίζουμε από εδώ πολύ μεγάλο μισθό, επειδή από τις αδιάκοπες θλίψεις η ψυχή μας γίνεται περισσότερο καρτερική και οι λογισμοί μας καθίστανται πιο ισχυροί.

Γνωρίζοντας λοιπόν όλα αυτά, αγαπητοί, **ας υποφέρουμε με γενναιότητα τα λυπηρά που μας συμβαίνουν** και για το θέλημα τού Θεού και για το δικό μας συμφέρον, και ας μη στενοχωρούμαστε, ούτε να χάνουμε το θάρρος μας στην επίθεση των πειρασμών, αλλά, στεκόμενοι με κάθε **ανδρεία**, ας ευχαριστούμε διαρκώς το Θεό για όλες τις ευεργεσίες που γίνονται σε μας, για ν' απολαύσουμε και τα παρόντα αγαθά και να επιτύχουμε τις μελλοντικές δωρεές με τη χάρη και την ευσπλαχνία και τη φιλανθρωπία τού Κυρίου μας Ιησού Χριστού, μαζί με τον οποίο στον Πατέρα και συγχρόνως στο άγιο και ζωοποιό Πνεύμα ανήκει η δόξα και η δύναμη, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων.

Αμήν

(ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΡΓΑ, τόμος 26 - ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΠΑΛΑΜΑΣ)

(Πηγή ηλ. κειμένου: egolpion.com)